

Financieel Jaarverslag

Samen verdiepen

2015

Stichting Hulp Oost-Europa

Verleent geestelijke en materiële hulp
aan kerken

IBAN: NL84 INGB 0000 0088 87

Barneveld

Secretariaat

Postbus 455

3770 AL Barneveld

Tel: 0342 420 554

Email: info@hulpoosteuropa.nl

Bezoekadres

Wattstraat 2

3771 AG Barneveld

Inhoudopgave

1. Bestuursverslag	3
2. Balans	10
3. Kasstroomoverzicht	11
4. Staat van baten en lasten	12
5. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	13
6. Toelichting op de balans	14
7. Toelichting op de staat van baten en lasten	17
8. Toelichting op de uitvoeringskosten	22
9. Toelichting op de overige projectmatige kosten	25
Accountsverklaring	26
Bijlage 1: Specificatie vaste activa	28
Bijlage 2: Specificatie bestemmingsfondsen	29
Bijlage 3: Specificatie structurele hulp	30
Bijlage 4: Toelichting lastenverdeling jaarrekening	31
Bijlage 5: Financiële beleidsuitgangspunten	32
Kengetallen	33

Financieel Jaarverslag 2015

Bestuursverslag jaarrekening

Hierbij wordt u financieel jaarverslag en jaarrekening 2015 van de Stichting Hulp Oost-Europa aangeboden. Deze jaarrekening voldoet aan de door de Raad voor de Jaarverslaggeving uitgevaardigde herziene Richtlijn 650 Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen van 2011. De kosten van Beheer en administratie zijn bepaald volgens het model van brancheorganisatie VFI (Vereniging Fondsenwervende Instellingen, thans Goede Doelen Nederland geheten), met dien verstande dat het model van de stichting verfijnder is.

Het jaar 2015 op hoofdlijnen

Rond de zomer van 2015 dreigden de giften flink achter te blijven bij de begroting. Gelukkig verdween die dreiging snel en kwam ook niet meer terug. Zorgelijk is wel dat de algemene giften wederom gedaald zijn, en vooral de omvang van die daling valt op. De trend van jaarlijks dalende algemene giften heeft geleid tot een bestuursnotitie waarin wordt aangetoond dat op deze manier op korte termijn geen projectgelden uit de algemene middelen meer kunnen worden vrijgemaakt. Bovendien staan we over een paar jaar op het punt dat in toenemende mate de kantoorkosten niet meer kunnen worden gedekt. De komende jaren zal hier veel aandacht voor moeten zijn. Tegen de verwachting in werden aanzienlijk meer goederen in natura verstrekt, vooral waspoeder, gebruikte computers en eenmalig een partij nieuwe professionele keukenmachines voor het kindertehuis in de Oekraïne. De verstrekte steun, in gedeelde verantwoordelijkheid met de plaatselijke kerken en verwante christelijke organisaties in Oost-Europa, kon in financiële zin in totaal meer dan op het peil van de begroting worden gehouden. Dit kwam voor een deel omdat € 65.000 uit de overige reserve voor projecten beschikbaar werd gesteld. Bijzonder was dit jaar de gezamenlijke actie van de GZB, Verre Naasten, Deputaten diaconaat van de Christelijke Gereformeerde Kerken, stichting Gave en stichting Hulp Oost – Europa voor noodhulp vluchtelingen. Deze actie werd gehouden in het kader van project 10 27 van de GZB. De actie leverde in 2015 bijna € 770.000 op. Hiervan was ruim € 193.000 voor projecten van onze stichting, waarvan € 75.500 in 2015 werd besteed. Ook hielden de deelnemers, waaronder Stichting Hulp Oost – Europa, een eigen actie voor dit doel; voor onze stichting bracht die in 2015 € 45.600 op.

De ontwikkeling in de ontvangsten voor de jaren 2011 t/m 2015 is als volgt (x € 1.000):

	2015	2014	2013	2012	2011
giften algemeen	365	393	408	415	431
giften bestemd	794	710	675	769	756
totaal giften	1.159	1.103	1.083	1.184	1.187
nalatenschappen/legaten	21	71	29	148	122
totaal ontvangsten	1.180	1.174	1.112	1.332	1.309
goederen in natura	92	59	70	83	83
	1.272	1.233	1.182	1.415	1.392

De algemene giften daalden met 7.1% ten opzichte van 2014, de bestemde stegen met 11.8%. Deze stijging komt voor k€ 45.6 op rekening van eigen actie voor vluchtelingen en voor k€ 20 voor rekening van de werkvakanties.

De verstrekte steun lag 24.8 % boven de begroting, en dat is fors. De wervingslasten en de lasten van administratie en beheer werden goed beheerst.

De overige reserve is eind 2014 berekend op € 275.000. Hiervan was al € 45.000 in de begroting 2015 in besteding gegeven; aanvullend werd nog € 65.000 beschikbaar gesteld.

De hulpverlening kon royaal worden gecontinueerd, waar we zeer dankbaar voor zijn. Dank aan allen - zowel oud als jong - die dit door gebed, fysieke inzet, giften, beschikbaarstelling van goederen mogelijk maakten. We zien de jaren door bij u en bij jou een sterke motivatie voor en een grote betrokkenheid bij het werk van de stichting. Hartelijk dank daarvoor.

Onder de zegen van de Allerhoogste en met blijvende inzet van onze trouwe achterban zien we ook het komende jaar met vertrouwen tegemoet.

Analyse van het jaarresultaat 2015

Het jaarresultaat (in €) is als volgt samengesteld:

	Werkelijk 2015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
Baten			
Donaties, giften, schenkingen	1.066.256	992.000	1.102.038
Nalatenschappen en legaten	20.500	25.000	71.151
Giften in natura	92.441	25.000	59.486
Baten uit eigen fondsenwerving	1.179.197	1.042.000	1.232.675
Baten uit beleggingen	8.731	8.100	11.393
Overige baten	5.963	2.250	6.729
Som der eigen baten	1.193.891	1.052.350	1.250.797
Gezamenlijke actie vluchtelingen	193.654	0	0
Totaal der baten	1.387.545	1.052.350	1.250.797
Lasten			
Voorlichting/bewustmaking	57.247	73.717	53.414
Vorbereiding en coördinatie SH	65.530	69.000	67.169
Verstreckte steun	949.605	761.033	810.221
Besteed aan doelstellingen	1.072.382	903.750	930.804
Werving baten	114.595	125.772	115.494
Beheer en administratie	65.674	67.823	63.888
Som der eigen lasten	1.252.651	1.097.350	1.110.186
Besteding gezamenlijke actie	75.604	0	0
Werving baten gezamenlijke actie	1.739	0	0
Totaal der lasten	1.329.994	1.097.350	1.110.186
Resultaat	57.551	-45.000	140.611

Voor het inzicht in de *donaties, giften en schenkingen* (exclusief goederen in natura en exclusief nalatenschappen en legaten) voor de jaren 2015 en 2014 *ten opzichte van de begroting 2015 en 2014* is het volgende overzicht opgesteld (in € x 1.000):

	werkelijk 2015	begroot 2015	verschil	werkelijk 2014	begroot 2014	Verschil
Algemene giften	365	371	-6	393	391	2
Bestemde giften	794	621	173	710	621	89
			167			91

Hetzelfde overzicht maar nu *ten opzichte van de werkelijkheid in 2014 en 2013* (in € x 1.000):

	werkelijk 2015	werkelijk 2014	verschil	werkelijk 2014	werkelijk 2013	verschil
Algemene giften	365	393	-28	393	408	- 15
Bestemde giften	794	710	84	710	675	35
			56			20

De giften in natura zijn € 67 hoger dan de begroting. Per saldo laten de baten uit eigen fondsenwerving een mooie plus van k€ 137 zien ten opzichte van de begroting.

Wat de lasten betreft steeg de feitelijke hulp (*verstreckte steun*) sterk (k€ 189) ten opzichte van de begroting maar ook met k€140 ten opzichte van 2014. Daaraan droeg de onttrekking aan de overige reserve van k€ 65 bij maar ook de k€ 20 hogere besteding aan werkvakanties en de eigen actie vluchtelingen (k€ 39.6).

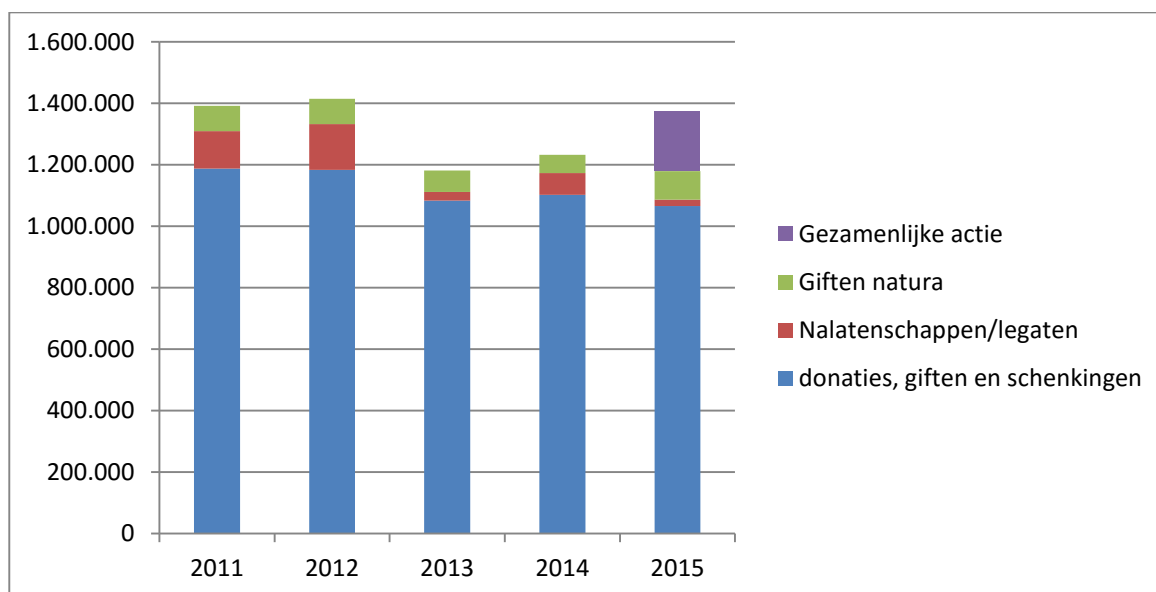
(Onderstaande percentages zijn exclusief de gezamenlijke actie noodhulp vluchtelingen)

De besteding aan *Voorlichting/bewustmaking* (4,6 % van de totale lasten) is € 16.400 lager dan begroot als gevolg van het anders boeken van de kosten Groot Nieuwscampagne (€ 2.250), geringe kosten beurzen omdat begroot standmateriaal niet is aangeschaft (€ 1.600), minder afname van folders door verenigingen, kerken e.d. (€ 1.600), de kosten nieuwe huisstijl begroten terwijl de kosten geactiveerd en afgeschreven moeten worden (€ 2.100), het niet doorgaan van de diaconiereis (€ 2.000) en het niet plaatsvinden van promotiebijeenkomsten (€ 1.000). Voor het overige is de begroting uitgevoerd.

De *voorbereidings- en coördinatiekosten* voor de structurele hulp (5,2 %) zijn € 3.500 lager dan begroot door € 1.800 lagere personeelskosten (vooral pensioenkosten) en € 1.200 lagere overige projectmatige kosten.

Aan *verstreckte steun* (structurele hulp) is € 949.605 besteed (75.8% van de totale lasten).

Per saldo is € 1.072.382 (85.6%) aan de doelstelling besteed (€ 168.600 meer dan begroot).

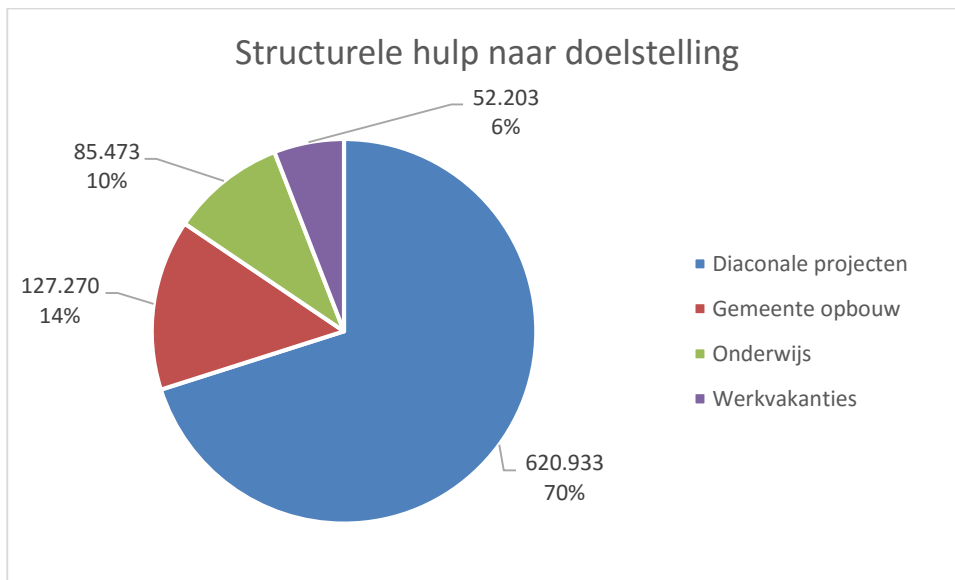

De *kosten eigen fondsenwerving* (9,1% van de totale lasten) zijn € 11.200 lager dan begroot. Dit heeft een heel scala van oorzaken:

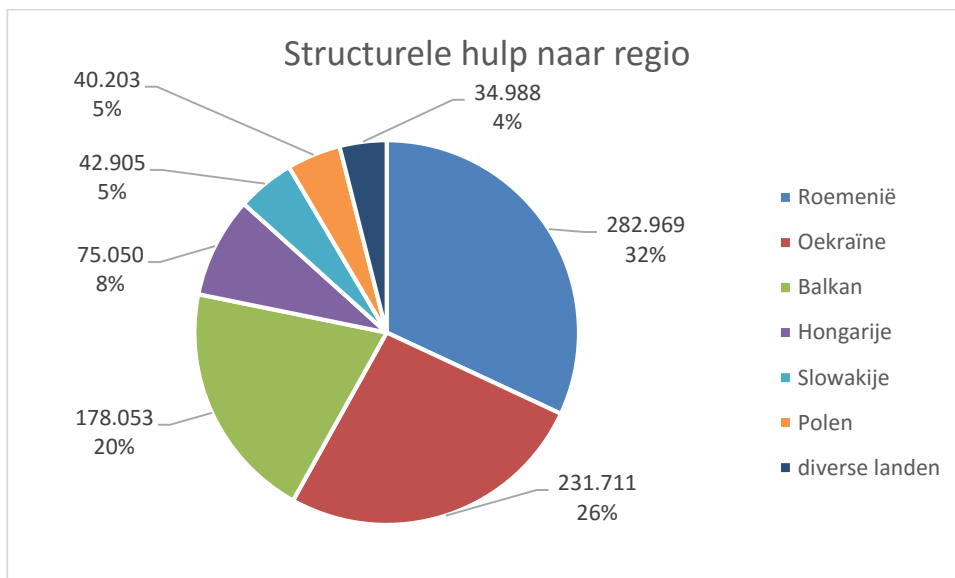
1. van H - magazine kwam één nummer minder uit;
2. de kosten callcenter werden deels doorgeschoven naar 2016 (€ 2.300);
3. voor een heel jaar werden kosten Groot Nieuwscampagne begroot terwijl twee maanden werden geboekt (€ 2.250);
4. het niet aanpassen van de website winterwinkelwagen en het niet aanschaffen van drukwerk en foldermateriaal bespaarde € 2.375 op kosten campagne winterhulp;
5. de kosten nieuwe huisstijl werden begroot maar moeten worden geactiveerd en afgeschreven (€ 1.100) en
6. de post onvoorzien van € 5.000 was niet nodig.

Er waren ook "tegenvallers": onderzoek naar fondsenwerving was niet begroot maar kostte € 3.100 en fondsenwervingskosten vielen ruim € 1.000 hoger uit.

De *kosten van beheer en administratie* (5,2%) zijn redelijk in overeenstemming met de begroting. Het resultaat is veel hoger dan begroot. De belangrijkste oorzaak is het nog niet bestede deel van de gezamenlijke actie vluchtelingen ad € 116.311; indien we hier rekening mee houden dan resteert een tekort van bijna € 59.000.

Totaal € 885.879

Totaal € 885.879

Kosten eigen fondsenwerving en kosten beheer en administratie

Van het CBF mogen de kosten eigen fondsenwerving maximaal 25 % van de baten uit eigen fondsenwerving bedragen, het bestuur is van oordeel dat deze kosten (in 2015: € 114.595) niet hoger mogen zijn dan 20% van de baten uit eigen fondsenwerving. Het percentage bedraagt in 2015: 9,7 (2014: 9,4) ten opzicht van een voor 2015 begroot percentage van 12,1.

Het bestuur heeft in 2008 besloten dat de kosten voor administratie en beheer (in 2015: € 65.674) niet meer mogen bedragen dan 10% van de som der baten. Dit percentage beoogt ruimte te laten voor eventuele expansie. In 2015 bedraagt dit percentage 5,5 (ex gezamenlijke actie) (2014: 5,1). Begroot 2015: 6,4 %.

Vermogensbeleid

In bijlage 5 van de jaarrekening is beleidsmatig verwoord wat de functie is van de continuïteitsreserve (met de onderdelen dekking risico's korte termijn en verplichtingen hulpverlening) en de bestemmingsreserve financiering activa. In de loop van 2011 heeft het bestuur besloten dat soliditeit van banken prevaleert boven een wat hogere rentevergoeding en meer spreiding van middelen. Voor dit laatste is thans minder noodzaak bij de grote Nederlandse banken, de banken waar wij sparen. De baten uit beleggingen bedroegen in 2015: € 8.700 (2014: € 11.400).

Financiële kritieke prestatie – indicatoren (KPI's)

KPI's zijn variabelen om prestaties te analyseren. Stichting Hulp Oost – Europa hanteert de volgende financiële KPI's (de KPI's zijn exclusief de cijfers van de gezamenlijke actie noodhulp vluchtelingen):

	begroot 2016	werkelijk 2015	werkelijk 2014	werkelijk 2013	werkelijk 2012
Baten uit eigen fondsenwerving	1.140	1.179	1.233	1.182	1.415
Besteed aan doelstellingen:	1.020	1.072	931	1.125	1.272
. bestedingspercentage baten (bestedingen/totaal baten)	88,7	89,8	74,4	93,7	88,4
. bestedingspercentage lasten (bestedingen/totaal lasten)	83,2	85,6	83,9	86,1	87,5
Kosten werving baten	133	115	115	121	119
In % van baten uit eigen fondsenwerving (CBF maximaal 25%; stichtingsbestuur maximaal 20%)	11,6	9,7	9,4	10,2	8,4
Kosten beheer en administratie	73	66	64	61	63
Kostenratio (kosten beheer en administratie/totaal lasten)	5,9	5,2	5,8	4,7	4,3
Kostenratio (kosten beheer en administratie/totaal baten) (stichtingsbestuur maximaal 10%)	6,3	5,5	5,1	5,1	4,4
Solvabiliteit (eigen vermogen/totaal vermogen)	-	94,5%	95,8%	95,7%	96,2%
Weerstandsvermogen (eigen vermogen/totaal baten)	-	0,83	0,87	0,79	0,73
Werkkapitaal (vlottende activa - kortlopende schulden)	-	1.137	1.075	926	1.039
Current ratio (vlottende activa/kortlopende schulden)	-	18,03	23,31	22,95	25,92

Baten uit fondsenwerving: is in 2012 hoger vanwege nalatenschappen en legaten.

Besteed aan doelstellingen: idem, met een uitloop in 2013.

Kosten werving baten: deze ratio valt ruimschoots binnen de CBF – norm en bestuursnorm. Is in 2016 hoger vanwege het 40 - jarig jubileum.

Kosten beheer en administratie (als percentage van de som der baten): idem ten aanzien van de norm van het bestuur. In 2016 speelt het jubileum een rol. De ratio's voor werving en beheer en administratie zijn stijgende; dat heeft er vooral mee te maken dat na 2012 geen groter bedragen aan nalatenschappen en legaten meer zijn ontvangen.

Solvabiliteit: de mogelijkheid om in geval van liquidatie het totale vreemde vermogen terug te betalen.

Weerstandsvermogen: de mogelijkheid om in ongunstige tijden de activiteiten voort te kunnen zetten.

Werkkapitaal: de beschikbare middelen om de kortlopende schulden te kunnen aflossen en het bedrijf draaiende te kunnen houden.

Current ratio: de mogelijkheid om kortlopende schulden te betalen zonder daarvoor nieuwe financiële bronnen te moeten aanboren.

De laatste vier KPI's zijn bij voortduring uitstekend te noemen en zullen dat naar verwachting de komende jaren blijven.

Het **exploitatieresultaat** is niet als KPI opgenomen omdat bijzondere factoren als een grote erfenis, tot besteding komen van (een deel van) de overige reserve of het achterblijven van de kosten op de begroting, een resultaat veroorzaken. Idealiter is het resultaat nihil.

Toekomstinformatie (begroting 2016 versus werkelijk 2015) (in €)

	Begroot 2016	Werkelijk 2015
Baten uit eigen fondsenwerving	1.139.500	1.179.197
Baten uit beleggingen	6.200	8.731
Overige baten	4.750	5.963
Som der baten	1.150.450	1.193.891
Doelstelling voorlichting	68.149	57.247
Doelstelling voorbereiding	67.967	65.530
Doelstelling verstrekte steun	<u>883.934</u>	<u>949.605</u>
Besteed aan doelstellingen	1.020.050	1.072.382
Werving baten	132.739	114.595
Beheer en Administratie	72.661	65.674
Som der lasten	1.225.450	1.252.651
Tekort	-75.000	-58.760

Het tekort (in 2016 groot k€ 75) wordt voor het tweede jaar op rij opgevangen uit het surplus op de overige reserve dat ontstond als gevolg van de bijstelling van deze reserve per 1 januari 2014.

De herfstprognose 2015 van de Europese Commissie verwachtte in 2016 voor Nederland een economische groei van 2% en voor de hele eurozone van 1.8%. Factoren als geopolitieke ontwikkelingen, lagere economische groei in opkomende economieën als China, het monetaire beleid van Amerika, sancties tegen en door Rusland, maken dat de groeistijging voorzichtig wordt geraamd. In Nederland komen op grote schaal weer loonsverhogingen voor, maar de werkloosheid blijft hoog en pensioenen worden al lang niet meer geïndexeerd. In de begroting 2016 is de verwachting uitgesproken dat HOE mag rekenen op stabilisatie van de bestemde giften en een daling van k€ 15 in de algemene giften. Aan de andere kant is er bij het begroten van 2016 rekening mee gehouden dat strategisch doel no. 6 van het meerjaren beleidsplan 2014 – 2018 (eind 2018 k€ 65 meer middelen dan eind 2013) voor k€ 20 gerealiseerd zal worden. En voorts wordt er van uitgegaan dat acties in het kader van het 40 – jarig jubileum k€ 90 opbrengen.

In de begroting 2016 is onder baten uit eigen fondsenwerving voor een bedrag van € 25.000 aan giften in natura opgenomen voor besteding aan structurele hulp; deze goederen worden zoveel mogelijk vraaggericht verstrekt.

De begrote baten uit beleggingen zijn voor de ontwikkeling van het renteniveau en de spaarsaldi aangepast.

Voor de verkoop van oude ansichten alsmede voor de verkoop uit het depot in Delft is een bescheiden opbrengst begroot.

Van de gezamenlijke actie uit 2015 van de GZB, Verre Naasten, Deputaten diaconaat Christelijke Gereformeerde Kerken, stichting Gave en stichting Hulp Oost – Europa voor noodhulp aan vluchtelingen (in het kader van project 10 27), is in 2016 door onze stichting nog k€ 116.3 te besteden.

De overige reserve bedroeg eind 2014 k€ 275. In 2016 zal hiervan k€ 75 worden ingezet voor de bestuurscommissies (in 2017: k€ 90). Uit de algemene middelen kan voor dit doel ook nog k€ 54.3 worden vrijgemaakt.

De kosten eigen fondsenwerving (werving baten) en beheer en administratie zijn vanwege het 40 – jarig jubileum in 2016 hoger begroot dan we gewend zijn. Deze kosten worden met name besteed aan een foto – expositie, een ontmoetingsbijeenkomst, een sponsorfietstocht, een jubileumnummer van H – magazine, een symposium en een charity diner. De fietstocht en het diner zijn bedoeld om extra middelen te genereren; gehoopt wordt dat dit ook het geval is met de concerten die in het kader van het jubileum worden gegeven. In het kader van het jubileum wordt voorts een nieuwe huisstijl ontwikkeld.

Het budget van de jongerencommissie is gehandhaafd op € 3.000.

De verwachting is dat de bestemmingsfondsen met ca. € 10.000 zullen afnemen.

Het bestuur maakt per kwartaal een zorgvuldige afweging of en in hoeverre de werkplannen in de loop van het jaar kunnen worden uitgevoerd.

Verwachting voor de periode 2016 – 2018

In het meerjarenbeleidsplan 2014 – 2018 is als strategische doelstelling opgenomen dat uiterlijk eind 2018 de giftenstroom k€ 65 hoger ligt dan eind 2013. De baten uit eigen fondsenwerving (maar exclusief goederen in natura en nalatenschappen en legaten) zullen daarom naar verwachting geleidelijk aan groeien tot zo'n k€ 1.150 ultimo 2018. De bestedingen aan de doelstellingen komen naar verwachting in dat jaar uit op k€ 975.

De inschatting is dat de kosten in deze periode jaarlijks heel beheerst zullen stijgen.

Eventuele campagnes moeten zichzelf tenminste terugverdienen.

De bestemmingsfondsen zullen schommelen rond € 490.000.

Tot slot

De volledige jaarrekening 2015 is digitaal beschikbaar via onze website. Wanneer u nadere informatie wenst en/of een exemplaar van het jaarverslag of de jaarrekening 2015 wilt ontvangen, dan kunt u via het mailadres info@hulpoosteuropa.nl of telefonisch contact opnemen met ons kantoor in Barneveld (0342) 420 554. Uw betrokkenheid in deze wordt door ons op prijs gesteld.

In het jaarverslag 2015 van de stichting zijn in hoofdstuk 6 in samenvattende zin tekst, getallen en grafieken over de ontvangsten en bestedingen opgenomen.

Het bestuur vertrouwt er op u en jou met dit bestuursverslag en de jaarrekening toereikend te hebben geïnformeerd over de financiën van de stichting in het jaar 2015.

Namens het bestuur van de stichting,

Drs. K. Witteveen, penningmeester

2016.04.28 / kw

ACTIVA	31-12-2015	31-12-2014	PASSIVA	31-12-2015	31-12-2014
Materiële vaste activa	8.691	12.624	Reserves en fondsen		
			-Reserves		
Vlottende activa			Continuïteitsreserve		
Voorraden	8.380	31.478	. dekking risico's korte termijn	135.000	145.000
Vorderingen	179.652	103.951	. verplichtingen hulpverlening	<u>114.000</u>	<u>113.000</u>
Liquide middelen	<u>1.015.363</u>	<u>987.930</u>	Overige reserve	<u>249.000</u>	<u>258.000</u>
Totaal	<u>1.203.395</u>	<u>1.123.359</u>		<u>503.944</u>	<u>533.136</u>
			Reserve financiering activa	17.071	44.102
			Bestemmingsreserves		
			. lustrum	<u>8.562</u>	<u>7.500</u>
				<u>529.577</u>	<u>584.738</u>
			-Fondsen		
			. Eigen bestemmingsfondsen	499.462	503.061
			. Bestemmingsfonds gezamenlijke actie project 10 27	<u>116.311</u>	<u>0</u>
				<u>615.773</u>	<u>503.061</u>
				1.145.350	1.087.799
			Kortlopende schulden	66.736	48.184
			Totaal	<u>1.212.086</u>	<u>1.135.983</u>

2016.04.28 / kw

Kasstroomoverzicht 2015 (in €)

2015

Kasstroom uit operationele activiteiten

<i>Bedrijfsresultaat</i>	57.551	
Aanpassingen voor:		
. Afschrijvingen	8.004	
. Veranderingen in werkkapitaal:		
- toename vorderingen	-75.701	
- afname voorraden	23.098	
- toename kortlopende schulden	18.552	
	<u>-34.051</u>	
	31.504	

Kasstroom uit investeringsactiviteiten

Investerings uit materiële vaste activa	<u>-4.071</u>	
---	---------------	--

Toename liquide middelen **27.433**

2014

Kasstroom uit operationele activiteiten

		140.611
Aanpassingen voor:		
. Afschrijvingen		8.580
. Veranderingen in werkkapitaal:		
- toename vorderingen	-65.410	
- toename voorraden	-9.373	
- toename kortlopende schulden	5.840	
	<u>-68.943</u>	
		80.248

Kasstroom uit investeringsactiviteiten

Investerings uit materiële vaste activa		<u>-262</u>
---	--	-------------

Toename liquide middelen **79.986**

2016.04.28 / kw

Staat van baten en lasten 2015 (in €)

De percentages zijn exclusief de gezamenlijke actie voor noodhulp vluchteling in het kader van project 10 27.

	Werkelijk 2015	Begroting 2015	Werkelijk 2014
Baten:			
Baten uit eigen fondsenwerving	1.179.197	1.042.000	1.232.675
Baten uit beleggingen	8.731	8.100	11.393
Overige baten	5.963	2.250	6.729
	<u>1.193.891</u>	<u>1.052.350</u>	<u>1.250.797</u>
Gezamenlijke actie noodhulp vluchtelingen (project 10 27)	193.654	0	0
Som der baten	<u>1.387.545</u>	<u>1.052.350</u>	<u>1.250.797</u>
Lasten:			
Besteed aan doelstellingen:			
Doelstelling Voorlichting/bewustmaking	57.247	73.717	53.414
Doelstelling Voorbereiding en coördinatie SH	65.530	69.000	67.169
Doelstelling Verstrekte steun (SH)	949.605	761.033	810.221
	<u>1.072.382</u>	<u>903.750</u>	<u>930.804</u>
Bestedingspercentage baten (bestedingen/totaal baten)	89,8	85,9	74,4
Bestedingspercentage lasten (bestedingen/totaal lasten)	85,6	82,4	83,8
Werving baten			
Kosten eigen fondsenwerving	114.595	125.777	115.494
In % van baten eigen fondsenwerving	9,7	12,1	9,4
Beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie	65.674	67.823	63.888
Kostenratio (kosten beheer en administratie/totaal lasten) ¹⁾	5,2	6,2	5,8
	<u>1.252.651</u>	<u>1.097.350</u>	<u>1.110.186</u>
Gezamenlijke actie			
Bestedingen aan noodhulp vluchtelingen	75.604	0	0
Werving baten noodhulp vluchtelingen	1.739	0	0
Som der lasten	<u>1.329.994</u>	<u>1.097.350</u>	<u>1.110.186</u>
Resultaat	<u>57.551</u>	<u>-45.000</u>	<u>140.611</u>
Resultaatbestemming:			
*Overige reserve	61.150	0	118.470
*Bestemmingsfondsen	-3.599	0	22.141
	<u>57.551</u>	<u>0</u>	<u>140.611</u>

Zonder de gezamenlijke actie noodhulp vluchtelingen zou het resultaat € 116.311 lager geweest zijn en zou uitgekomen zijn op - € 58.760.

¹⁾ De kostenratio beheer en administratie is op advies van de voormalige Vereniging Fondsenwervende Instellingen (VFI) (thans Goede Doelen Nederland) gerelateerd aan de totale lasten in plaats van de totale baten.

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening 2015 is, mede in relatie tot het CBF keurmerk, opgesteld in overeenstemming met de in 2011 herziene Richtlijn 650 voor de Verslaglegging van Fondsenwervende Instellingen.

Waardering

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa vanaf € 500 per eenheid zijn gewaardeerd tegen aanschafprijzen, verminderd met een jaarlijkse afschrijving die gebaseerd is op de economische levensduur en een restwaarde van nul.

Voorraden

De voorraad goederen in natura is gewaardeerd tegen de waarde in het economisch verkeer in Nederland.

Overige posten

Alle overige activa en passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Resultaatbepaling

Alle uitgaven in de staat van baten en lasten zijn opgenomen tegen uitgaafprijzen.

Giften in natura zijn gewaardeerd tegen de waarde in het economisch verkeer in Nederland.

Giften met een bestemmingskarakter zijn toegevoegd aan de betreffende bestemmingsfondsen, uitgaven met betrekking tot deze bestemmingen zijn er ten laste van gebracht.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben.

Nalatenschappen worden opgenomen in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Toelichting op de balans 2015 (in €)

ACTIVA

	31.12.2015	31.12.2014
Materiële vaste activa		
<i>Bedrijfsmiddelen</i>		
<i>Direct in gebruik voor de bedrijfsvoering</i>		
Boekwaarde per 1 januari	12.624	20.942
Aanschaffingen boekjaar	4.071	262
	<u>16.695</u>	<u>21.204</u>
Afschrijvingen boekjaar	8.004	8.580
Boekwaarde per 31 december	<u>8.691</u>	<u>12.624</u>
Een specificatie van de vaste activa is opgenomen in bijlage 1.		
Viottende activa		
<i>Voorraden</i>		
Goederen in natura	<u>8.380</u>	<u>31.478</u>
<i>Vorderingen</i>		
Rekening courant gezamenlijke actie noodhulp vluchtelingen (project 10 27)	116.311	0
Te ontvangen nalatenschap	25.000	70.000
Nog te ontvangen giften	20.766	16.095
Te ontvangen rente	8.730	11.395
Waarborgsom huur kantoor	4.686	4.686
Vooruitbetaald	3.666	0
Nog te innen incasso's	48	1.330
Depotbedrag TNT	445	445
Totaal	<u>179.652</u>	<u>103.951</u>

Project 10 27 is een gezamenlijke actie van de GZB, Stichting Hulp Oost - Europa, Verre Naasten, Deputaten diaconaat van de Christelijke Gereformeerde Kerken en Stichting Gave.

Van de geraamde nalatenschap is een voorschot van € 45.000 ontvangen.

De nog te ontvangen giften betreft giften van 2015 die in 2016 ontvangen zijn.

Liquide middelen

Kas	323	3.003
ING (Postbank)	11.394	771
ING Rekening courant	4.184	1.321
ING Zakelijke spaarrekening	0	1.862
ING Vermogensspaarrekening	233.902	426.982
ASN Optimaalrekening	158.582	104.631
ASN Meersparen	0	2.537
Rabo Rekening courant	13.322	12.089
Rabo Doelreserveren / Spaarrekening	184.297	179.306
ABNAmRo Bestuursrekening	12	20
ABNAmRo Vermogensspaarrekening	409.347	255.408
Totaal	<u>1.015.363</u>	<u>987.930</u>

De liquide middelen zijn direct opeisbaar. Het was in het verslagjaar voor de grote Nederlandse banken minder noodzakelijk de risico's door spreiding van de middelen over meerdere banken, te beperken.

Er werd actief gezocht naar hogere rentepercentages.

Er zijn geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt aan bestuurders en toezichthouders.

PASSIVA

	31.12.2015	31.12.2014
Reserves en fondsen		
Reserves		
Continuïteitsreserve		
De continuïteitsreserve is ingericht conform de eis van het CBF.		
De functie van de continuïteitsreserve is nader omschreven in bijlage 5: Financiële uitgangspunten.		
<i>Reserve dekking risico's korte termijn</i>	135.000	145.000
<i>Reserve verplichtingen hulpverlening</i>	<u>114.000</u>	<u>113.000</u>
	<u>249.000</u>	<u>258.000</u>
De continuïteitsreserve van € 249.000 valt binnen de CBF - eis dat deze reserve maximaal 1.5 keer de jaarlijkse kosten van de organisatie (voor 2015: € 479.142) mag bedragen.		
Overige reserve		
Saldo per 1 januari	275.136	158.642
Correctie op beginsaldo		-225
Resultaat boekjaar na mutatie (onttrekking resp. toevoeging aan) bestemmingsfondsen	61.150	118.470
Overboeking van de continuïteitsreserve	9.000	0
Overboeking van vastgelegd vermogen in reserve activa bedrijfsvoering	3.933	8.318
Overboeking van / naar vastgelegd vermogen reserve activa doelstelling	23.098	-9.373
Vrijval van de bestemmingsreserve CFP	0	6.804
Overboeking naar de bestemmingsreserve lustrum	-7.500	-7.500
Overboeking van de bestemmingsreserve lustrum	6.438	0
Overboeking naar het bestemmingsfonds gezamenlijke actie noodhulp vluchtelingen (project 10 27)	-116.311	0
Saldo per 31 december	<u>254.944</u>	<u>275.136</u>
De overige reserve 2014 ad k€ 275 wordt in de jaren 2015 t/m 2017 in besteding gegeven voor in totaal k€ 230. In de begroting van 2015 was al k€ 45 vrijgegeven.		
Totaal	<u>503.944</u>	<u>533.136</u>
Reserve financiering activa		
Reserve activa bedrijfsvoering		
Saldo per 1 januari	12.624	20.942
Overboeking naar de overige reserve	<u>-3.933</u>	<u>-8.318</u>
Saldo per 31 december	<u>8.691</u>	<u>12.624</u>
Deze reserve correspondeert met de boekwaarde van de materiële vaste activa.		
Reserve activa doelstelling		
Saldo per 1 januari	31.478	22.105
Overboeking naar / van de overige reserve	-23.098	<u>9.373</u>
Saldo per 31 december	<u>8.380</u>	<u>31.478</u>
Deze reserve correspondeert met de boekwaarde van middelen direct in gebruik voor de voorraden.		
Totaal	<u>17.071</u>	<u>44.102</u>

31.12.2015 31.12.2014

Bestemmingsreserves

Lustrum

Saldo per 1 januari	7.500	0
Overboeking van de overige reserve	7.500	7.500
	<u>15.000</u>	<u>7.500</u>
Naar de overige reserve - kosten 2015	-6.438	0
	<u>8.562</u>	<u>7.500</u>

Fondsen

Eigen bestemmingsfondsen

Saldo per 1 januari	503.061	480.920
Uit resultaatverdeling boekjaar	-3.599	22.141
Saldo per 31 december	<u>499.462</u>	<u>503.061</u>

De eigen bestemmingsfondsen geven per project het saldo van de nog te besteden projectgelden bestemd door derden weer.

Een specificatie van het saldoverloop van deze fondsen naar projecttype is opgenomen in bijlage 2.

Voor de overwegingen met betrekking tot de omvang van de bestemmingsfondsen zie bijlage 5: Financiële beleidsuitgangspunten.

Bestemmingsfonds gezamenlijke actie noodhulp vluchtelingen (project 10 27)

Saldo per 1 januari	0	0
Overboeking van de overige reserve	116.311	0
Saldo per 31 december	<u>116.311</u>	<u>0</u>

Kortlopende schulden

<i>Crediteuren</i>	<u>41.610</u>	<u>21.737</u>
--------------------	---------------	---------------

Belastingen en premies

Loonbelasting en premies sociale verzekeringen	<u>9.627</u>	<u>8.012</u>
--	--------------	--------------

Saldo

Overige schulden

Reservering vakantiegeld / compensatieuren	9.458	10.099
Accountantskosten	6.041	6.165
Nog te betalen	0	2.171
Saldo	<u>15.499</u>	<u>18.435</u>

Totaal

<u>66.736</u>	<u>48.184</u>
----------------------	----------------------

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De huur van het kantoorpand in Barneveld bedraagt € 18.000 per jaar. Het huurcontract liep tot en met 31 augustus 2015 en is stilzwijgend verlengd met vijf jaar.

2016.04.28 / kw

Toelichting op de staat van baten en lasten 2015 (in €)

De baten zijn ten opzichte van de begroting 2015 geanalyseerd.

Baten

	Werkelijk 2015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
Baten uit eigen fondsenwerving			
<i>Algemene giften</i>	365.060	371.400	392.661
Nalatenschappen en legaten	20.500	25.000	71.151
Totaal algemeen	<u>385.560</u>	<u>396.400</u>	<u>463.812</u>

De stichting is een derde deel van een erfenis toegezegd. Het kapitaal van deze erfenis is echter in vruchtgebruik gegeven. De vruchtgebruikster heeft het recht in te teren op dit kapitaal.

Giften met bestemming

Diaconale projecten		240.000	338.794
Materiële projecten		60.100	154.377
Zorgprojecten		95.000	100.532
<u>Diaconaat</u>	582.364	<u>395.100</u>	<u>593.703</u>
Toerustingsprojecten		80.000	53.614
Lectuur projecten		15.500	24.006
<u>Gemeenteopbouw</u>	86.294	<u>95.500</u>	<u>77.620</u>
<u>Onderwijs</u>	65.378	55.000	57.617
<u>Werkvakantie</u>	59.601	100.000	39.923
	<u>793.637</u>	<u>645.600</u>	<u>768.863</u>

Donaties, giften en schenkingen

	1.179.197	1.042.000	1.232.675
Gezamenlijke actie noodhulp vluchtelingen (project 10 27)	193.654	0	0

De *giften in natura* zijn begrepen onder diaconaat / materiële projecten. In 2015 met een omvang van € 92.441 (2014: € 59.486), terwijl € 25.000 begroot was. In 2015 waren er 8 transporten, in 2014 waren dat er 5; de gemiddelde waarde per transport was ongeveer gelijk. Hoofdzakelijk de volgende goederen werden naar Oost - Europa gebracht: PC's (k€ 33); waspoeder (k€ 34.6); gebruikte kleding (k€ 15) en nieuwe, professionele keukenapparatuur (k€ 25). Bijzonder was dat de opgeheven Vrij Evangelische Gemeente in Amersfoort ons de kerkinventaris schonk voor een kerk in Slowakije.

Project 10 27 is een gezamenlijke actie van de GZB, Stichting Hulp Oost - Europa, Verre Naasten, Deputaten diaconaat van de Christelijke Gereformeerde Kerken en Stichting Gave.

Er was ook een eigen actie voor noodhulp vluchtelingen die in 2015 bruto € 45.600 opleverde.

Totaal	<u><u>1.372.851</u></u>	<u><u>1.042.000</u></u>	<u><u>1.232.675</u></u>
---------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------

In 2015 is per saldo 13,2% (k€ 137.2) meer aan donaties, giften en schenkingen ontvangen dan begroot.

De daling van de algemene giften was nog iets groter dan begroot; vergelijken we 2015 met 2014 dan wordt de dalende lijn in de algemene giften met k€ 27.6 voortgezet.

De stijging in de giften met bestemming is fors: k€ 148,0 of 22.9%. Hiervan nemen de giften in natura k€ 67.4 voor hun rekening. In het algemeen werden de projecten te voorzichtig begroot. Maar er was ook de eigen actie noodhulp vluchtelingen van bruto k€ 45,6 die uiteraard niet was begroot.

De opbrengsten werkvakantie liggen k€ 40.4 lager dan begroot maar overtroffen wel 2014 met k€ 19.7 doordat meer projectgeld door de deelnemers is opgehaald.

	Werkelijk 2.015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
Baten uit beleggingen	8.731	8.100	11.393
Rente bankrekeningen	<u>8.731</u>	<u>8.100</u>	<u>11.393</u>

Bij een min of meer gelijkblijvend uitgezet kapitaal bleef het rentepercentage ook in 2015 dalen. De rente komt voornamelijk van de Vermogensspaarrekeningen van ABNAMRO en ING, van de ASN Optimaalrekening en van de Rabo Doelreserverenrekening.

Het bestuur voerde een beleggingsbeleid dat de beschikbare geldmiddelen risicoloos vastzette op spaarrekeningen en spreidde over banken, zei het minder dan voorheen.

Van dezelfde erfenis als hierboven genoemd bij de algemene giften worden mogelijke in 2016 de contante gelden aan de erfgenamen uitgekeerd; ons aandeel bedraagt ca. € 5.000.

Overige baten

Opbrengst verkopen	<u>5.943</u>	<u>2.250</u>	<u>6.711</u>
--------------------	--------------	--------------	--------------

De opbrengsten hebben voor 89% betrekking op verkoop van oude ansichtkaarten en voor 11% op verkoop van artikelen uit het depot.

Overige baten	<u>20</u>	<u>0</u>	<u>18</u>
---------------	-----------	----------	-----------

Betreft opbrengst van lege toners / cartridges.

Totaal overige baten	<u>5.963</u>	<u>2.250</u>	<u>6.729</u>
-----------------------------	--------------	--------------	--------------

Som der baten	<u>1.387.545</u>	<u>1.052.350</u>	<u>1.250.797</u>
----------------------	------------------	------------------	------------------

2016.04.28 / kw

Toelichting op de staat van baten en lasten 2015 - *vervolg* (in €)

De lasten zijn ten opzichte van de begroting 2015 geanalyseerd.

De begroting is voor de kosten lustrum gewijzigd van 100% voorlichting naar 40% fondsenwerving en 60% voorlichting.

Lasten

	Werkelijk 2015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
Besteed aan de doelstellingen:			
Doelstelling voorlichting/bewustmaking			
H-magazine	27.492	29.900	27.183
Kosten lustrum	3.863	4.500	0
Jongerenlabel	2.417	1.950	0
Jaarverslag	1.542	2.000	1.828
Groot Nieuwscampagne	242	2.500	0
Kosten promotiemateriaal	762	1.000	1.905
Reiskosten i.v.m. publiciteit	637	1.500	861
Beurzen	385	2.000	0
Foldermateriaal	381	2.000	188
Kosteninternet-site	113	200	150
Nieuwe huisstijl	0	2.113	0
Diaconiereis	0	2.000	0
Kosten promotiebijeenkomsten	0	1.000	309
Afschrijving vernieuwing algemene website	0	200	0
Voorlichtingscampagne	0	0	1.700
Publiciteit en communicatie	37.834	52.863	34.124
Uitvoeringskosten cf. bijlage 4	19.413	19.967	19.290
Totaal	57.247	72.830	53.414

De kosten van het *jongerenlabel* betreffen studie naar en advies over vernieuwing van de jongerenreizen.

Groot Nieuwscampagne. In 2014 zijn de jaarkosten geboekt, in 2015 de kosten van twee maanden.

Vanwege een voorraad uit 2014 hoefde er in 2015 minder *promotiemateriaal* te worden aangeschaft.

Beurzen. De begrote kosten voor het ontwikkelen van nieuw standmateriaal zijn niet aangesproken.

Er is minder beroep gedaan door kerken, verenigingen e.d. op *foldermateriaal* dan begroot.

De kosten gemaakt in het kader van de *nieuwe huisstijl* zijn geactiveerd; dat is niet als zodanig begroot.

Doelstelling voorbereiding en coördinatie structurele hulp

Uitvoeringskosten cf. bijlage 4	65.530	69.000	67.169
---------------------------------	---------------	---------------	---------------

Betreft activiteiten die de structurele hulp ondersteunen en vanuit Nederland worden gedaan.

Dat de begroting € 3.500 hoger is dan de werkelijkheid komt vooral door € 1.200 lagere overige projectmatige kosten en door € 1.800 lagere personeelskosten (vooral de pensioenpremies waren flink lager).

	Werkelijk 2015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
Doelstelling verstrekte steun structurele hulp			
Diaconale projecten		255.875	267.518
Materiële projecten		87.650	168.277
Zorgprojecten		74.900	78.873
<u>Diaconaal</u>	620.932	418.425	514.668
Toerustingsprojecten		90.700	98.689
Lectuurprojecten		20.400	30.121
<u>Gemeenteopbouw</u>	127.270	111.100	128.810
<u>Onderwijs</u>	85.473	65.700	67.444
<u>Werkvakanties</u>	52.203	97.200	32.881
Verstrekte steun/subsidies	885.878	692.425	743.803
Bestedingen gezamenlijke actie noodhulp vluchtelingen	77.343	0	0
Uitvoeringskosten cf. bijlage 4	63.727	68.608	66.418
Totaal	1.026.948	761.033	810.221

Voor een samenvatting van de verstrekte steun structurele hulp naar type project en per land verwijzen wij naar bijlage 3. De goederen in natura zijn begrepen onder diaconaat / materiële projecten, in 2015 in een omvang van € 115.539 en in 2014 van € 50.113. Begroot was € 25.000. Er waren in 2015, 8 transporten tegen 5 in 2014.

Ten opzichte van de begroting is er sprake van k€ 193.5 meer verstrekte steun. Belangrijkste oorzaken: in 2015 is de structurele hulp te laag begroot; de goederen zijn k€ 90.5 hoger; er is k€ 39.6 besteed aan de eigen actie noodhulp vluchtelingen. Aan de andere kant zijn de werkvakantie k€ 45.0 lager

In vergelijking met 2014 is er een stijging van k€ 142.1. Daarvan nemen de goederen k€ 65.4 voor hun rekening.

Verder zijn er veel projecten die een stijging in de giften kennen, zodanig dat de daling bij andere projecten ruimschoots wordt gecompenseerd.

De bestedingen gezamenlijke actie noodhulp vluchtelingen is inclusief € 1.739 kosten.

De uitvoeringskosten zijn € 4.900 lager dan begroot, voornamelijk als gevolg van € 2.150 lagere overige projectmatige kosten en verder door € 2.400 lagere kantoor- en algemene kosten.

Werving baten

Kosten eigen fondsenwerving

Advertenties algemeen	17.671	15.000	11.503
Advertenties winterhulp	14.235	15.000	18.908
Acceptgiro's/enveloppen	15.360	16.000	16.070
H-magazine	14.803	16.100	19.684
Inschakeling callcenter	7.729	10.000	12.742
Onderzoek fondsenwerving	3.116	0	0
Kosten lustrum	2.575	3.000	0
Mailingkosten fondsenwerving	2.128	2.500	2.149
Fondsenwervingskosten	1.569	500	311
Jongerenlabel	1.302	1.050	0
Kosten internet-site	339	550	449
Groot Nieuwscampagne	242	2.500	0
Campagne winterhulp (incl. aanpassen website)	121	2.500	571
Nieuwe huisstijl	0	1.138	0
Onvoorzien	0	5.000	0
Afschrijving vernieuwing algemene website	0	800	0
Publiciteit en communicatie	81.190	91.638	82.387
Uitvoeringskosten cf. bijlage 4	33.405	35.027	33.107
Totaal	114.595	126.665	115.494

Van *H-magazine* kwam één nummer minder uit.

De kosten van het *callcenter* worden deels doorgeschoven naar 2016.

Onderzoek fondsenwerving : een tweejaarlijks onderzoek door Christelijk Charitatief Peil naar naamsbekendheid, imago en geefgedrag onder christenen; een actueel overzicht van onze positie voor wat betreft naamsbekendheid en waardering binnen (protestants) christelijk Nederland en de mogelijkheid ontwikkelingen daarin te volgen.

Fondsenwervingskosten. Er is in 2015 € 650 voor machtigingskaarten winterhulp en € 370 aan tickets uitgegeven.

De kosten van het *jongerenlabel* betreffen studie naar en advies over vernieuwing van de jongerenreizen.

Groot Nieuwscampagne . In 2014 zijn de jaarkosten geboekt, in 2015 de kosten van twee maanden.

In tegenstelling tot wat was begroot zijn er voor *Campagne winterhulp* geen kosten gemaakt voor aanpassing van de website winterwinkelwagen en is er geen drukwerk en foldermateriaal aangeschaft.

Van de post *onvoorzien* hoefde geen gebruik te worden gemaakt.

Naar de opvatting van het bestuur mogen de kosten eigen fondswerving niet meer bedragen dan 20% van de baten uit eigen fondsenwerving. Het percentage bedraagt in 2015: 9,7 (2014:9,4) ten opzicht van een voor 2015 begroot percentage van 12,1. In het boekjaar blijft dit percentage ruimschoots beneden de door het bestuur gestelde bovengrens en het maximaal door het CBF toegestane percentage van 25.

	Werkelijk 2015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
Beheer en administratie			
Uitvoeringskosten cf. bijlage 4	65.674	67.823	63.888
Totaal	65.674	67.823	63.888

Het bestuur heeft besloten dat de kosten voor administratie en beheer niet meer mogen bedragen dan 10% van de som der baten. Dit percentage beoogt ruimte te laten voor eventuele expansie.

In 2015 bedraagt dit percentage 5,5% (2014: 5,1%). Begroot 2015: 6,4%. Het kostenpercentage van 2015 blijft derhalve ruimschoots binnen de gestelde grenzen van 10%. Het uitgangspunt blijft dat van iedere ontvangen euro een zo groot mogelijk deel uiteindelijk zal worden aangewend voor de doelstelling.

Som der lasten	1.329.994	1.097.351	1.110.186
-----------------------	------------------	------------------	------------------

Kwalitatieve toelichting lastentoerekening en verdeling.

Voor de uitgangspunten van de lastenverdeling naar bovengenoemde doelstellingen en activiteiten: zie de toelichting op bijlage 4.

2016.04.28 / kw

Toelichting op de uitvoeringskosten 2015 (in €)

De uitvoeringskosten zijn ten opzichte van de begroting 2015 geanalyseerd.

	Werkelijk 2015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
Personeelskosten			
Salariskosten	121.205	121.200	119.590
Sociale lasten	13.390	11.900	11.774
Pensioenpremies	10.162	15.000	12.622
Werkgeversbijdrage ziektekosten	7.806	8.550	8.289
Reiskosten woon- werkverkeer	4.346	4.350	4.346
Overige personeelskosten	844	900	2.725
Ziekengeldverzekering en Arbozorg	2.187	2.500	2.514
Kantinekosten	589	750	609
Studiekosten	0	500	138
	160.529	165.650	162.607
Kosten vrijwilligers	4.894	6.600	5.784
	165.423	172.250	168.391

Per 1 januari zijn de *salarissen* met 0.43% gestegen en per 1 september met 1.25%; in december was er een eenmalige uitkering van € 500.

Hogere salarissen betekent ook hogere *sociale lasten*; bovendien waren de sociale lasten in 2014 € 728 lager door een correctie op 2013.

Door gewijzigde percentages voor de pensioenen zijn de *pensioenlasten* lager geworden.

Onder de *overige personeelskosten* zijn begrepen de vergoeding voor vakbondscontributie; deze kosten zijn lager dan in 2014 vanwege een pensioenonderzoek en toepassing van de fietsregeling.

Onder de *kosten vrijwilligers* zijn o.m. begrepen de kosten van de nieuwjaarsontmoeting met bestuurders, vrijwilligers en medewerkers.

Huisvestingskosten

Huur	18.000	18.000	18.000
Energiekosten	2.300	2.600	2.380
Overige huisvestingskosten	1.313	1.500	1.358
	21.613	22.100	21.738

De energiekosten zijn lager dan begroot omdat de verhuurder een meerjarencontract heeft afgesloten met (voordelige) vaste tarieven voor het gehele pand en deze tarieven aan ons doorberekent.

Onder de overige huisvestingskosten zijn onder meer begrepen lampen, het onderhoudscontract voor de airco, het huurdersdeel OZB en de gemeentelijke lasten.

	Werkelijk 2015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
Kantoor- en administratiekosten			
Automatiseringskosten	9.417	10.000	9.907
Accountantskosten	8.435	8.500	7.865
Abonnementen en contributies	5.799	5.800	2.749
Verzekeringen	2.838	2.850	2.795
Telefoonkosten	2.547	2.300	2.201
Reiskosten	2.032	2.000	2.641
Portokosten	1.726	1.500	2.081
Kopieerkosten	883	1.700	1.011
Administratiekosten	750	850	712
Bankkosten	667	950	730
Kantoorbenodigdheden	499	1.050	346
Onderhoud machines en inventaris	215	275	689
Overige kantoor- en administratiekosten	4	50	0
	35.812	37.825	33.727
Bestuurskosten			
Reiskosten	4.027	6.300	4.272
Advieskosten	2.021	750	0
Overige	1.026	1.700	1.425
Horecakosten	311	700	544
Meerjarenbeleidsplan	0	0	62
	7.385	9.450	6.303
	43.197	47.275	40.030

Er waren minder *automatisering* swerkzaamheden nodig en er was geen upgrade van Pluriform met als gevolg lagere automatiseringskosten
De *abonnementen en contributies* zijn hoger dan in 2014 omdat in 2015 de driejaarlijkse controle door het CBF plaatsvond.

De *advieskosten* betreffen een advocaat die is ingezet op een erfenis.

Bij *overige bestuurskosten* is zo'n € 380 minder aan bloemen / fruitmanden uitgegeven én de begroting was te hoog.

Bestuurders en toezichthouders zijn niet bezoldigd. De omvang van het dienstverband van alle bestuurders en toezichthouders bedraagt 0 (nul).

De reiskosten worden vergoed op basis van € 0,28 per kilometer.

De toezichthouders declareren geen reiskosten; een aantal bestuursleden brengen geen of minder reiskosten in rekening.

	Werkelijk 2015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
Afschrijving			
Afschrijvingskosten automatisering	5.708	5.700	6.372
Afschrijvingskosten inventaris en apparatuur	1.488	1.400	1.396
Afschrijvingskosten vernieuwing website	809	0	812
	8.005	7.100	8.580

Als gevolg van CBF-eisen zijn de afschrijvingskosten vernieuwing website hier opgenomen; de begrote kosten staan onder voorlichting / bewustmaking en kosten eigen fondsenwerving.

Onder de afschrijvingskosten automatisering vallen met name de afschrijving op de server, op de aanpassing Pluriform vanwege SEPA en op de werkstations; onder de afschrijvingskosten inventaris/apparatuur vooral de afschrijving op het fotokopieerapparaat, op kasten en op de frankeermachine.

Een gedetailleerd overzicht van investeringen en afschrijvingen in het boekjaar treft u aan in bijlage 1.

Totale uitvoeringskosten	238.238	248.725	238.739
---------------------------------	----------------	----------------	----------------

2016.04.28 / kw

Toelichting op de overige projectmatige kosten 2015 (in €)

De overige projectmatige kosten zijn ten opzichte van de begroting 2015 geanalyseerd.

	Werkelijk 2015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
Bankkosten			
Incasso's etc.	4.115	4.200	3.983
Betalingen projecten	170	350	310
	<u>4.285</u>	<u>4.550</u>	<u>4.293</u>
Exploitatie transportmiddelen			
Iveco vrachtwagen	0	0	84
Vervangend vervoer VW / Iveco	910	500	0
	<u>910</u>	<u>500</u>	<u>84</u>
Overige (reis)kosten			
Reiskosten derden (voorbereiding)	1.301	1.800	3.122
Reisverzekeringen	854	900	854
Beleidsbijeenkomsten	573	950	541
Dienstreizen tbv voorlichting	312	250	359
Horecakosten bestuurscommissies	234	200	249
Portokosten voorbereiding	193	400	342
Reiskosten derden tbv voorlichting	141	300	158
Telefoonkosten voorbereiding	0	200	0
(Mini) conferentie	0	500	0
Porto voorlichting	0	100	0
	<u>3.608</u>	<u>5.600</u>	<u>5.625</u>

De begroting beleidsbijeenkomsten was te hoog.

Kosten Depot			
Overige kosten	376	500	473
Kosten heftruck	218	300	418
Vervoerskosten	54	100	160
Kantinekosten	60	150	80
	<u>708</u>	<u>1.050</u>	<u>1.131</u>

Bij *reiskosten derden voorbereiding* declareerden drie vrijwilligers niet in 2015 maar wel in 2014; daarentegen declareerde één vrijwilliger in 2014 voor twee jaar.

De *overige kosten depot* hebben betrekking op verpakkingsmaterialen alsmede huur en legen van afvalcontainers. Verminderde activiteit in de loods betekent ook minder kosten voor het legen van containers en voor verpakkingsmaterialen.

In tegenstelling tot 2014 zijn er in 2015 geen *onderhoudskosten* van de *heftruck* geweest.

Totaal overige projectmatige kosten	<u>9.511</u>	<u>11.700</u>	<u>11.133</u>
--	---------------------	----------------------	----------------------

2016.04.28 / kw

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de Raad van Toezicht van Stichting Hulp Oost Europa

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening van Stichting Hulp Oost-Europa te Barneveld gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en de staat van baten en lasten over 2015 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 fondsenwervende instellingen. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Hulp Oost-Europa per 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 fondsenwervende instellingen.

Barneveld, 25 april 2016

Van Ree Accountants

w.g.

M.A. Rozendaal RA

vestigingsdirecteur-partner

Bijlage 1: Specificatie vaste activa 2015 (in €)

	Datum van aanschaf	Afschrijvings- termijn	Aanschaf waarde	Boekwaarde 1.1.2015	Aanschaf 2015	Afschrijving 2015	Boekwaarde 31.12.2015
Materiële vaste activa							
Bedrijfsmiddelen							
Reeds afgeschreven vaste activa	t/m 2012		46.230				
Server	jul-13	3 jaar	12.096	5.897		4.032	1.865
Drie werkstations	mei-12	3 jaar	2.675	338		338	0
Upgrade zeven werkstations	sep-15	3 jaar	983	0	983	109	874
Laptop	mei-12	3 jaar	576	72		72	0
Aanpassing Pluriform voor SEPA	dec-13	3 jaar	3.453	2.559		1.156	1.403
Fotokopieerapparaat	jun-12	5 jaar	5.474	2.324		1.102	1.222
Draaideur- en schuifdeurkasten	feb-11	5 jaar	977	218		196	22
Frankeermachine	dec-13	5 jaar	520	407		104	303
Brandblusser	mrt-15	5 jaar	575	0	575	86	489
Vernieuwing algemene website	dec-12	3 jaar	2.435	809		809	0
Nieuwe website jongeren	dec-15	3 jaar	1.000	0	1.000	0	1.000
Nieuwe huisstijl	dec-15	5 jaar	1.513	0	1.513	0	1.513
Totaal vaste activa			78.507	12.624	4.071	8.004	8.691

2016.04.28 / kw

Bijlage 2: Specificatie bestemmingsfondsen 2015 (in €)

	Saldo 1.1.2015 (a)	Bruto ontvangsten (b)	Ten gunste van algemene middelen (c)	Netto ontvangsten (d)=b-c	Beschikbaar stelling uit algemene middelen en over boekingen (e)	Bestedingen 2015 (f)	Saldo 31.12.2015 (g)=a+d+e-f
Diaconaat *)	337.498	605.462	50.784	554.678	50.572	620.932	321.816
Gemeentebouw	117.429	86.294	11.567	74.727	62.836	127.270	127.722
Onderwijs	48.134	65.378	7.269	58.109	29.154	85.473	49.924
Werkvakanties	-	59.601	-	59.601	-7.398	52.203	-
Totaal	503.061	816.735	69.620	747.115	135.164	885.878	499.462

*) *inclusief goederen in natura;
voorraadmutatie (afname)*

-23.098	-23.098
793.637	

2016.04.28 / kw

Bijlage 3: Specificatie structurele hulp 2015 (in €)

	Roemenië	Oekraïne	Balkan	Hongarije	Slowakije	Polen	Projecten in meerdere landen	Totalen
Verstreckte steun/subsidie								
Diaconale projecten *)	203.122	157.457	142.950	55.583	24.380	28.742	8.699	620.933
Gemeentebouw	53.596	7.540	10.079	11.849	7.500	11.461	25.245	127.270
Onderwijs	9.083	64.322	-	-	11.025	-	1.043	85.473
Werkvakanties	17.169	2.392	25.024	7.618	-	-	-	52.203
Subtotaal	282.970	231.711	178.053	75.050	42.905	40.203	34.987	885.879
Uitvoeringskosten	20.352	16.669	12.809	5.400	3.087	2.893	2.517	63.727
Totaal	303.322	248.380	190.862	80.450	45.992	43.096	37.504	949.606

2016.04.28 / kw

Bijlage 4: Toelichting lastenverdeling Jaarrekening 2015 (in €)

Bestemming	Doelstelling			Werving baten	Kosten van Beheer en administratie	Werkelijk 2015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
	Voorlichting Bewustwording	Voorbereiding en Coördinatie Structurele Hulp vanuit Nederland	Verstekte steun (SH)					
Subsidies en bijdragen			885.878			885.878	692.425	743.803
Bestedingen gezamenlijke actie noodhulp vluchtelingen			77.343			77.343		
Personeelskosten	14.448	46.074	41.219	19.802	43.881	165.424	172.250	168.391
Huisvestingskosten	1.297	5.403	9.726	1.729	3.458	21.613	22.100	21.738
Kantoor- en algemene kosten	2.357	7.309	10.790	6.708	16.032	43.196	47.275	40.030
Afschrijving	778	1.583	1.583	1.758	2.303	8.005	7.100	8.580
Overige projectmatige kosten	533	5.161	409	3.408	0	9.511	11.700	11.133
Subtotaal	19.413	65.530	1.026.948	33.405	65.674	1.210.970	952.850	993.675
Publiciteit en communicatie	37.834			81.190		119.024	144.500	116.511
Totaal	57.247	65.530	1.026.948	114.595	65.674	1.329.994	1.097.350	1.110.186
Gemiddeld aantal personeelsleden						2,67	2,67	2,67
Totaal bezoldiging respectievelijk kostenvergoedingen bestuursleden en toezichthouder						0	0	0
Leningen, voorschotten en garanties verstrekt aan bestuurders en toezichthouders						0	0	0

Kwalitatieve toelichting lastentoerekening en verdeling.

De verdeling van de kosten naar Beheer en administratie is gebaseerd op het model van de Vereniging Fondsenwervende Instellingen (VFI), met dien verstande dat het door de Stichting Hulp Oost-Europa toegepaste model verfijnder is.

De lastenverdeling naar bovengenoemde doelstellingen en activiteiten is gebaseerd op de navolgende uitgangspunten:

* Tijdschrijven door de medewerkers naar werksoort, i.r.t. bovenstaande doelstellingen en activiteiten.

Aan de procentuele uitkomsten is toegevoegd een weging op basis van de individuele en gezamenlijke totale personeelskosten op jaarbasis.

* De personeelskosten zijn gewogen toegerekend op basis van tijdbesteding. De kosten van vrijwilligers zijn verdeeld op basis van aantallen i.r.t. taken.

* Bij de huisvestingskosten is onderscheid gemaakt tussen het kantoordeel en het vergaderdeel v.w.b. in gebruik zijnde m2.

Het kantoordeel is op basis van gewogen personeelskosten toegerekend. Het vergaderdeel is toegerekend op basis van het aantal en type vergaderingen i.r.t. doelstellingen en activiteiten.

* De kantoor- en algemene kosten zijn waar mogelijk specifiek toegerekend, of op basis van de mate van relatie met genoemde doelstellingen en taken, dan wel i.r.t. de personele bezetting procentueel toegerekend op basis van tijdbesteding.

* De afschrijvingskosten zijn voorzover van toepassing specifiek toegerekend, dan wel i.r.t. de personele bezetting procentueel toegerekend op basis van tijdbesteding.

* De overige projectmatige kosten zijn specifiek toegerekend.

* De kosten van publiciteit en communicatie zijn overwegend specifiek toegerekend, dan wel op basis van een gemeten/gewogen relatie.

Bijlage 5: Financiële beleidsuitgangspunten

Omvang en functie Continuïteitsreserve

De Continuïteitsreserve, als onderdeel van de reserves en fondsen, kent twee componenten. In de eerste plaats dient het ter dekking van risico's op korte termijn (*dekking risico's*). Als zodanig waarborgt het om, in geval van een calamiteit met risico's voor het voortbestaan van de stichting, de werkzaamheden in het kader van de afwikkeling van verplichtingen nog gedurende ruim een half jaar te kunnen voortzetten. Tevens moet het als werkkapitaal beschikbaar blijven. Eind 2015 is deze reserve berekend op € 135.000.

In de tweede plaats dient het om een drietal projecten in geval van opheffing van die projecten nog eenmalig een bedrag te verstrekken (*verplichtingen hulpverlening*). Hiervoor is thans een bedrag van € 94.000 gereserveerd. Bovendien dient de reserve verplichtingen hulpverlening te voorzien in een budget van € 20.000 voor de Calamiteitencommissie ten behoeve van de dekking van startkosten van advertentie campagnes en mailingacties ingeval van een calamiteit.

Karakter van de Bestemmingsreserve financiering activa

De *Bestemmingsreserve* financiering activa wordt aangehouden in verband met de financiering uit eigen middelen van activa bedrijfsvoering en activa voor realisatie van de doelstelling.

Omvang en functie Bestemmingsfondsen

De *omvang* van de Bestemmingsfondsen per de balansdatum wordt bepaald door de beginstand in enig jaar en de jaarlijkse mutatie van ontvangsten voor, overboekingen naar en bestedingen aan de betreffende geormerkte projecten. Er wordt in continuïteit naar gestreefd om de ontvangsten in enig jaar binnen een periode van een jaar daaraanvolgend te besteden aan de betreffende geormerkte projecten. Uiteraard met inachtneming van de noodzakelijke zorgvuldigheid ten aanzien van de bestedingsmogelijkheden. Hierdoor wordt er op jaarbasis een zekere mate van evenwicht bereikt tussen ontvangsten en bestedingen voor de bestemmingsgelden projecten en neemt de omvang van de Bestemmingsfondsen van jaar tot jaar in principe niet toe. Sinds 2009 beweegt de maximale omvang van de Bestemmingsfondsen zich tussen de € 466.000 en € 505.000. Er wordt, binnen de begrenzing van de mogelijkheden, naar gestreefd de bovengrens van € 505.000 niet te overschrijden.

Beleggingsbeleid

Het bestuur hanteert vanaf 2011 een beleggingsbeleid dat de vrij beschikbare geldmiddelen zo veel mogelijk risicoloos vastzet op een spaar- of depositorekening. Spreiding van de gelden over banken wordt met het oog op garantstelling door De Nederlandse Bank belangrijker geacht dan een wat hogere renteopbrengst.

Normering kosten Eigen fondsenwerving en kosten Beheer en administratie

Het bestuur is van oordeel dat de *kosten Eigen fondsenwerving* niet meer mogen bedragen dan 20% van de baten uit eigen fondswerving.

Het bestuur heeft in 2008 besloten dat de kosten voor *Beheer en administratie* niet meer mogen bedragen dan 10% van de som der baten. Dit percentage beoogt ruimte te laten voor eventuele expansie.

Het uitgangspunt blijft dat van iedere ontvangen euro een zo groot mogelijk deel uiteindelijk kan worden aangewend voor de doelstelling.

Kengetallen

(bedragen in € x 1.000) (de percentages zijn exclusief de gezamenlijke actie noodhulp vluchtelingen)

Eigen vermogen

Reserves

Continuïteitsreserve					
. dekking risico's	135	145	113	113	113
. verplichtingen hulpverlening	114	113	303	417	380
Overige	255	275	0	0	0
Bestemmingsreserve (Fondsen activa bedrijfsvoering en doelstelling)	17	44	43	33	37
Bestemmingsreserve lustrum (t/m 2013: CFP)	9	8	7	25	33
	530	585	466	588	563

Fondsen

Eigen bestemmingsfondsen	499	503	481	466	505
Bestemmingsfonds noodhulp vluchtelingen	116	0	0	0	0

Reserves en fondsen **1.029** **1.088** **947** **1.054** **1.068**

Balanstotaal **1.212** **1.136** **990** **1.096** **1.118**

Som der baten

Donaties, giften en schenkingen	1.158	1.162	1.153	1.267	1.270
Nalatenschappen en legaten	21	71	29	148	122
Baten uit eigen fondsenwerving	1.179	1.233	1.182	1.415	1.392
Baten uit beleggingen	9	11	14	19	22
Overige baten	6	7	4	5	6
	1.194	1.251	1.200	1.439	1.420

Besteed aan doelstellingen **1.072** **931** **1.125** **1.272** **1.280**

Bestedingspercentage baten 89,8% 74,4% 93,7% 88,4% 90,1%
(bestedingen/totaal baten) waarvan:

Bestedingspercentage lasten 85,6% 83,9% 86,1% 87,5% 87,3%
(bestedingen/totaal lasten)

Voorlichting/bewustmaking	57	53	67	67	75
Vorbereiding en coördinatie in Nederland	66	67	63	69	74
Verstreckte steun (SH)	950	810	994	1.136	1.131

Werving baten **115** **115** **121** **119** **122**
In % van baten uit eigen fondsenwerving 9,7 9,4 10,2 8,4 8,8

Beheer en administratie **66** **64** **61** **63** **64**
Kostenratio (kosten beheer en administratie/
totaal lasten) ¹⁾ 5,2 5,8 4,7 4,3 4,4

Kostenratio (kosten beheer en administratie/
totaal baten) ²⁾ 5,5 5,1 5,1 4,4 4,5

Exploitatieresultaat **57** **140,6** **-106,6** **-14,1** **-45,6**

Gemiddelde personeelskosten **61** **63** **60** **61** **62**

Solvabiliteit **94,5%** **95,8%** **95,7%** **96,2%** **95,5%**
(eigen vermogen/totaal vermogen)

Weerstandvermogen **0,83** **0,87** **0,79** **0,73** **0,75**
(eigen vermogen/totaal baten)

Werkkapitaal **1.137** **1.075** **926** **1.039** **1.051**
(vlottende activa - kortlopende schulden)

Current ratio **18,03** **23,31** **22,95** **25,92** **21,98**
(vlottende activa/kortlopende schulden)

¹⁾ De kostenratio: beheer en administratie gerelateerd aan de totale lasten in plaats van de totale baten, is het advies van de Vereniging Fondsenwervende Instellingen (VFI) dat is opgevolgd.

²⁾ Een bestuursratio